

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת עינב גולומב

תובע בן ציון קוסטיקה

נגד

נתבעת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

פסק דין

1. עניינה של תביעה זו בתגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה, לפי פוליסת ביטוח חיים בה בוטח התובע אצל הנתבעת.

2. הסעיף הרלוונטי של הפוליסה, הוא סעיף 4, מגדיר את הזכאות לתגמולי ביטוח לפי הפוליסה, בזו הלשון:

"(א). המבוטח ייחשב כבלתי-כשיר מוחלט לעבודה לצורך תוכנית זו בלבד, אם יתקיימו במצטבר שני התנאים להלן, לתקופה העולה על תקופת ההמתנה כנקוב בפוליסה:

(1). עקב מחלה או תאונה (להלן: מקרה הביטוח), נשלל ממנו – בשיעור של 75% לפחות – הכושר להמשיך לעסוק באופן זמני או קבוע במקצועו או עיסוק בהם עסק ערב קרות מקרה הביטוח ובתנאי וכפי שהצהיר עליהם בהצעה לביטוח או הודיע עליהם בהתאם לסעיף 8 להלן.

(2). אינו עוסק בעבודה כלשהי או בעיסוק כלשהו תמורת שכר או רווח או תגמול כלשהו, למעט לפי האמור בסעיף ה'."

3. התובע, אשר עבד כמחלק/מפיץ סחורה בחברת תנובה, נפגע ביום 2.3.12 בתאונה במהלך עבודתו.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

4. הנתבעת הכירה באי-כושרו לעבודה לפי הפוליסה לתקופה שממועד הפגיעה ועד מרץ 2015, ושילמה לו תגמולי ביטוח בגינה. לאחר מכן הודיעה לתובע עמדתה לפיה אין הוא משולל עוד כושר השתכרות בהתאם לתנאי הפוליסה.
5. או-אז הגיש התובע את תביעתו שבפני, בה התבקש סעד כספי בסך 26,303 ש"ח בגין תגמולי ביטוח לחודשים אפריל ומאי 2015. בנוסף ביקש התובע כי בית המשפט יחייב את הנתבעת לשלם לו תשלומי אי הכושר החודשיים לעתיד (סעיף 22 לכתב התביעה).
6. במסגרת ההליך מונה (בהסכמה) מומחה אורתופד, אשר קבע כי נכותו האורתופדית של התובע הינה בשיעור 19%, בגין פגיעה ומגבלה ברגליו.
7. הצדדים הגישו חוות דעת סותרות של מומחים ברפואה תעסוקתית. על רקע זה מונה מומחה תעסוקתי מטעם בית המשפט, ד"ר מריו סקולסקי. המומחה קבע בחוות דעתו כי התובע אינו כשיר לכל עבודה הכרוכה בהליכה או עמידה ממושכים, הרמה של משאות כבדים וכיוצ"ב, וכי בשים לב לאופי עבודתו כמחלק בתנובה אין הוא מסוגל להמשיך בעבודתו זו.
8. הנתבעת ביקשה לחקור את המומחה התעסוקתי מטעם בית המשפט והתיק נקבע לפיכך לשמיעת ראיות.
9. המומחה נחקר על חוות דעתו ובחקירתו עמד על עמדתו כפי שפורטה בחוות הדעת.
10. בסמוך לאחר שמיעת הראיות הגישה הנתבעת הודעה, בה ציינה כי הגם שהיא סבורה כי מצבו של התובע איננו עונה לתנאי הפוליסה, החליטה היא לשלם לו את סכום התביעה לפי הסעד הכספי שנתבע בה (26,303 ₪ בצירוף הפרשי שיערוך ושכ"ט עו"ד). הנתבעת ראתה לנמק זאת ב- "תחושת" בא-כוחה באשר לעמדה שמחזיק בית המשפט לגוף המחלוקת. משכך, טענה הנתבעת בהודעתה אין עוד צורך להמשיך לדון בהליך ועל בית המשפט להורות על סיומו. לכך התנגד ב"כ התובע בטענה כי יש בכך משום התחמקות מצד הנתבעת להכיר בחבותה לתשלום תגמולי הביטוח לפי הפוליסה למעט הסכום שנקצב בתביעה, ובהמשך לכך הוריתי על הגשת סיכומי הצדדים בתיק.
11. במסגרת סיכומיה ציינה הנתבעת - זו הפעם בלשון מפורשת - כי היא מסכימה לקביעת המומחה התעסוקתי מטעם בית המשפט בדבר התקיימות תנאי סעיף 4(א)(1) לפוליסה ביחס לתובע, קרי, כי התובע איננו כשיר לביצוע עבודתו כמחלק בתנובה. כמו-כן ציינה הנתבעת, כי

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 נוכח זאת היא שילמה לתובע את סכום התביעה כפי שנקצב בה. בנוסף הודיעה היא בסיכומיה
- 2 כי תשלם לתובע את תגמולי הביטוח לכל התקופה שלאחר מכן ועד למועד הגשת סיכומיה.
- 3
- 4 12. לאור כל המקובץ, הרי שיש לקבוע כי התובע זכאי תגמולי ביטוח לפי הפוליסה, וזאת לנוכח
- 5 הראיות שהובאו בפני בית המשפט ובפרט חוות דעתו של המומחה התעסוקתי מטעם בית
- 6 המשפט אשר לא נסתרה בדבר וכאמור אף הנתבעת מסכימה כיום לאמור בה. הוכח, אפוא,
- 7 כי מתקיימים ביחס לתובע תנאי סעיף 4(א) לפוליסה.
- 8
- 9 13. התובע בסיכומיו מבקש כי בית המשפט יחייב את הנתבעת לשלם לו את תגמולי הביטוח עד
- 10 למועד פסק הדין; יתן פס"ד הצהרתי לפיו התובע זכאי לתשלום חודשי בגין אובדן כושר
- 11 עבודתו; ויחייב את הנתבעת בריבית מיוחדת על תשלומי העבר לפי סעיף 28א' לחוק חוזה
- 12 הביטוח, התשמ"א – 1981, דרישות להן מתנגדת הנתבעת.
- 13
- 14 14. זוהי אפוא המחלוקת המצומצמת שנותרה לדיון, ובה אכריע להלן.
- 15
- 16 15. **אשר לדרישה לחייב הנתבעת בתשלום תגמולי הביטוח עד למועד פסה"ד**; כפי שכבר צוין,
- 17 עניין זה התייתר למעשה, שכן הנתבעת הודיעה בסיכומיה כי היא מכירה בזכאות התובע
- 18 לתגמולי ביטוח והצהירה כי בכוונה לשלם לו התגמולים עד למועד זה. נוכח זאת, נראה שאין
- 19 צורך לדון בבקשה לסעד אופרטיבי בעניין זה. אציין עם זאת, כי ככל שמדובר בדרישה למתן
- 20 סעד כספי לתובע, הרי שלא ניתן להיענות לכך, שכן אין מדובר בסעד שכומת ונתבע במסגרת
- 21 התביעה. בית המשפט איננו מנוע אמנם מלפסוק סעד כספי שהתגבש לאחר הגשת כתב
- 22 התביעה ועד למתן פסה"ד, ככל שמדובר "בעילה נמשכת", וכזו היא העילה בענייננו, אולם
- 23 זאת בגבולות הסכום בגינו שולמה האגרה (ראו: רע"א 1011/12 **בנדק נ' עוז"ד יעקב לסרי**
- 24 (פורסם במאגרים) (2012), פסקה 6; וראו תקנה 2(ג) לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז
- 25 – (2007).
- 26
- 27 עם זאת יש להעיר, כי אין לכך נפקות ממשית בנסיבות מעין אלה שבפנינו, שכן נוכח ההכרעה
- 28 שלעיל בדבר התקיימות תנאי הפוליסה ביחס לתובע, ברי כי קיים מעשה בית דין בעניין זה
- 29 המחייב את הצדדים. בנסיבות מעין אלה, אף ניתן וראוי לטעמי ליתן סעד הצהרתי בדבר
- 30 זכאותו של התובע לתגמולי ביטוח עד למועד פסק הדין. אכן, ברגיל לא יטה בית המשפט ליתן
- 31 פסק-דין הצהרתי מקום שעל הפרק זכויות כספיות. זאת, מתוך נקודת הנחה כי בידי התובע
- 32 להשיג את מבוקשו בדרך אחרת של תביעה לסעד אופרטיבי. לפיכך, ההנחה היא כי פתיחת
- 33 פתח להגשת תביעה לסעד ההצהרתי יהיה בה כדי להרבות שלא לצורך בהתדיינויות שהרי
- 34 תביעה הצהרתית לא תהיה אלא שלב ראשון במערכה ובעקבותיה תידרש תביעה נוספת -

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

1 כספית, לפגוע באינטרסים של הצד השני ולפתוח פתח למניפולציות כגון במישור החבות
2 באגרה. אולם ככל שבידי התובע להצביע על אינטרס לגיטימי המצדיק מתן סעד הצהרתי
3 בשל כך שתביעה לסעד ממשי איננה אפשרית או איננה יעילה, אין לסגור בפניו את הדלת
4 לתביעת סעד כאמור (ע"א 227/77 בנק ברקליס דיסקונט בע"מ נ' ברנר, פ"ד לב(1) 85; רע"א
5 8188/14 יורוטקס טקסטיל בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) (2015)). בענייננו קיים
6 אינטרס לגיטימי כזה, שהרי במועד הגשת התביעה לא היה בידי התובע לכמת את סכום
7 התביעה ביחס לתשלומים עתידיים לתקופה (שאיננה בידעתו) בה תהיה התביעה תלויה
8 ועומדת לבירור ואין זה סביר לצפות ממנו לבקש לתקן התביעה חדשות לבקרים עם
9 התקדמות ההליך. מכל מקום, בענייננו אין מדובר מהותית במצב בו קיים צפי להתדיינות
10 כספית נוספת ביחס לתשלום התגמולים לעבר, שהרי הנתבעת הצהירה במפורש כי היא
11 מכירה בזכאות ובכוונתה לשלם לתובע את תגמולי הביטוח לאותה תקופה. משכך, אין כל
12 אינטרס נגדי בעל עוצמה השוקל כנגד מתן פס"ד הצהרתי ביחס לתקופה זו.

13
14 **16. אשר לבקשת התובע למתן פסק-דין אשר מצהיר כי הוא זכאי לתשלום חודשי בגין אובדן**
15 **כושר עבודתו, ככל שהדברים אמורים לגבי העתיד; סבורני כי לא ניתן לקבל את דרישת**
16 **התובע בעניין זה. תחילה אציין כי עיון בכתב התביעה מעלה כי סעד הצהרתי כלל לא נדרש**
17 **בתביעה, אשר הוגדרה על-ידי התובע כתביעה כספית בסכום נקוב. בסעיף האחרון לכתב**
18 **התביעה (סעיף 22) התבקש אמנם "לחייב הנתבעת לשלם לתובע את תשלומי אי הכושר**
19 **החודשיים לעתיד", אולם נוסח זה איננו מצביע על סעד הצהרתי להבדיל מבקשה המכוונת**
20 **לחיוב כספי (השוו: רע"א 6713/15 מפעלי תחנות בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים)**
21 **((2015), פסקה 16). מכל מקום, לגופם של דברים אינני סבורה כי יש מקום למתן פסק-דין**
22 **הצהרתי כמבוקש על-ידי התובע. הזכאות לתגמולים לפי הפוליסה צומחת מדי חודש בחודשו**
23 **ומותנית בהתקיימות תנאי הפוליסה במועד הזכאות, ובנסיבות אלה לא ניתן להצהיר ביחס**
24 **למצב דברים עתידי שטרם ארע (ראו: ע"א (מחוזי תל-אביב – יפו) 20078-08-11 הפניקס**
25 **הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' בוקטוס (פורסם במאגרים) (2012)). הדבר תקף במיוחד**
26 **ביחס לתנאי הפוליסה הספציפית בענייננו, שכזכור כוללים, בסעיף 4(א) (2) לפוליסה, את**
27 **התנאי (המצטבר) כי המבוטח איננו עובד בפועל. נכון להיום התובע איננו עובד כך שהתנאי**
28 **הנ"ל מתקיים לגביו, אולם ברי כי לא ניתן להצהיר כך מראש ביחס לעתיד לבוא. לא למותר**
29 **להעיר עם זאת, כי נוכח ההכרעה באשר להתקיימות תנאי סעיף 4(א) לפוליסה ביחס לתובע,**
30 **הרי שככל שלא יוכח ע"י הנתבעת שינוי נסיבות רלוונטי כלשהו בעתיד, הכרעה זו הינה בגדר**
31 **ממצא המחייב אותה במערכת היחסים החוזית בין הצדדים.**

32
33 **17. אשר לבקשת התובע לחייב הנתבעת בריבית מיוחדת בהתאם לסעיף 28 א לחוק חוזה ביטוח;**
34 **אף בקשה זו אין בידי לקבל. ראשית, סעד זה, שהפסיקה הגדירה אותו כבעל מאפיינים**

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

חריגים של סנקציה, לא התבקש במסגרת כתב התביעה ומכאן שאין להידרש לו (ראו: ע"א (מחוזי ב"ש) 10216-06-10 מאיר נ' הפניקס חברה לביטוח (פורסם במאגרים) (2010)). **שנית**, ומעבר למתחייב, אינני סבורה כי במקרה דנן יש מקום לחיוב כאמור. הפסיקה הדגישה כי הריבית המיוחדת הקבועה בסעיף 28א לחוק נושאת אופי של סנקציה וכי יש לנהוג הקפדה בהטלתה ולייחד זאת לנסיבות מתאימות בהן הוכח באופן ברור חוסר תום לבו של המבטח בסירובו לקיים את חיובו, על-אף שעל פי מבחני תום הלב החיוב לשלם את תגמולי הביטוח לא אמור היה להיות שנוי במחלוקת באופן אמיתי (רע"א 3121/04 מנחם עברוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (פורסם במאגרים) (2005); רא"ע 2244/04 ר.ד. משקאות גורמה בע"מ נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ (2004)). בענייננו, המחלוקת בין הצדדים לאורך הדרך נגעה להערכה מקצועית באשר ליכולתו של התובע להמשיך בעיסוקו בשים לב לנכות הרפואית שהוסבה לו בתאונה, תוך שעמדת הנתבעת התבססה על חו"ד רפואית מטעמה. עמדה זו לא הוכחה בסופו של יום לגופה, אולם אינני סבורה כי ניתן לראות בעצם נקיטתה בהליך משום חוסר תום-לב מצד הנתבעת, וכך גם לעניין העמידה על חקירת המומחה מטעם בית המשפט, בהתאם לזכויות הדיוניות הנתונות לנתבעת בדיון. לצד זאת אני רואה להדגיש, כי מצופה היה מהנתבעת, בגדר התנהלות הגונה, להודיע בלשון ברורה מיד לאחר שגיבשה עמדתה העדכנית בעקבות חקירת המומחה מטעם בית המשפט, בדבר הכרתה בזכאות מבוטחה לתגמולי ביטוח מכוח הפוליסה למשך כל התקופה מאז הופסק התשלום ועד הלום, חלף ההודעה המסויגת שראתה לנסח באשר לתשלום הסכום הכספי כפי שנקצב בתביעה (שכזכור נסב על חודשיים בלבד). אולם בהינתן העמדה שהובהרה זמן קצר לאחר מכן בסיכומים, אינני סבורה כי די בליקוי זה בהתנהלות להצדיק נקיטת סנקציה חריגה מהסוג המבוקש על-ידי התובע.

18. נוכח כל המקובץ התביעה מתקבלת כך שמוצהר כי התובע זכאי לפי תנאי הפוליסה לתגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה וכן להחזר הפרמיות ששולמו על-ידו, וזאת החל מאפריל 2015 ועד למועד מתן פסה"ד.

19. הנתבעת תשלם לתובע את עלות האגרה ששולמה, עלות חו"ד המומחים מטעמו וחלקו בשכ"ט מומחי בית המשפט וכן שכר העדים שזומנו מטעם התובע, כשהם משוערכים להיום. בשים לב להיקף ההתדיינות שנדרשה בהליך, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע שכ"ט עו"ד בסך 17,550 ₪ (כולל מע"מ) (וזאת בנוסף לסכום ששולם עם העברת סכום התביעה). הסכומים האמורים ישולמו בתוך 30 ימים, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין עד מועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא לצדדים

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 32905-05-15 קוסטיקה נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

3

4

ניתן היום, כ"ג טבת תשע"ח, 10 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.

5

עיינב גולומב, שופטת

6

7

8

9

